

MIKOR TANULSZ – HOGYAN TANULSZ?

ÉN ÉS A VILÁG

A modul szerzője: Nahalka István

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

1. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /melléletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Óvodai élmények					
A	A gyerekek a tanító kérdéseire válaszolva felidéz- zik az óvodai élményeiket. 5 perc	Hangulati előkészítés Élmények előhívása Beszédkészség	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		P1 (Óvodai él- mények)
B	A gyerekek az óvodai élményeikről beszélget- nek óvodai jelenetekről készült fényképfelvételek vagy újságból kivágott képek alapján. 5 perc	Hangulati előkészítés Élmények előhívása Beszédkészség	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör	Fényképek óvo- dáról, vagy újsá- gokból kivágott óvodai témájú képek	P1 (Óvodai él- mények)
I/b Csoportok kialakítása					
	A gyerekek csoportokat alakítanak. 5 perc	Figyelem	Frontális osztálymunka – csoportalakítás		P2 (Csoportala- kítás)
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Milyen volt az óvodában?					
	A csoportok kitalálnak egy óvodai jelenetet. 7 perc	Szemléltetés Együttműködés Krea- tívítás Emlékezet	Csoportmunka – szituációs játék		P3 (Szituációs já- ték: milyen volt az óvodában)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Előadás					
	A csoportok megtekintik egymás jeleneteit, és megbeszélik a látottakat. 15 perc	Bemutató Kommunikáció Előadási készség	Csoportmunka – bemutatás, megbeszélés		P4 (Beszélgetés az előadás után)
II/c Az óvoda és iskola közötti különbség					
A	A gyerekek megfogalmazzák, hogy mi a különbség az óvoda és az iskola között. 5 perc	Összehasonlítás Szóbeli kifejezőkészség	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		P5 (Mi a különbség)
B	A gyerekek a már korábban kialakított kiscsoportokban megbeszélik, hogy mi a különbség az óvoda és az iskola között. A csoportból egy gyerek összefoglalja az osztálynak, amiről a csoportban beszélgettek. 5 perc	Emlékeztet Gondolkodás Kommunikáció Összehasonlítás	Kooperatív tanulás – szóforgó		P5 (Mi a különbség)
II/d Tanultunk-e az óvodában?					
	A tanító megkérdezi a gyerekeket, hogy mit tanultak az óvodában. Minden gyerek megpróbál legalább egy dolgot megfogalmazni, amit az óvodában tanult. 8 perc	Élmények előhívása Szóbeli kifejezőkészség Gondolkodás	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/e Tanulunk-e akkor, ha...?					
	A gyerekek megbeszélik, hogy milyen tevékenység közben mit tanulunk. 15 perc	Problémafelvetés Megfogalmazás Kreativitás Gondolkodás Érvelési technika Vitakészség	Csoportmunka – megbeszélés, vita		P6 (Tanulunk-e)
II/f Mi történik velünk, mit csinálunk, amikor tanulunk?					
	A gyerekek megfogalmazzák, hogy mi történik, mit csinálunk, amikor tanulunk. 10 perc	Megfogalmazás Metakognitív tudás mozgósítása Beszédkészség Szókincsfejlesztés	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		P7 (Mi történik, amikor tanulunk)
III. Az új tartalom összefoglalása					
III/a Összefoglalás					
A	A gyerekek szóban összefoglalják, amit a tanulókkal kapcsolatban elsajátítottak. 15 perc	Összefoglalás Gondolkodás	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		P8 (Összefoglalás szóban)
B	A gyerek rajzban összefoglalják, amit a tanulókkal kapcsolatban elsajátítottak. 15 perc	Összefoglalás Absztrakciós készség Ábrázolás	Frontális osztálymunka – ábrázolás	Színes ceruza	P9 (Összefoglalás rajzban)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/2b Értékelés					
A	A diákok arról beszélnek, hogyan érezték magukat a foglalkozás során. 3 perc	Értékelés Kifejezőkészség Véleménynyilvánítás	Frontális osztálymunka – beszélgetés		
B	A pedagógus értékeli a gyerekek munkáját. 2 perc	Értékelés Önismeret	Frontális osztálymunka – beszélgetés		

TANÁRI MELLÉKLET

P1 ÓVODAI ÉLMÉNYEK

A tanító kérdései lehetnek: mi volt a legjobb az óvodában?; Mit csináltatok az óvodában? Amikor a gyerekek felidéznek az óvodai élményeket, hagyjunk néhány tanulót beszélni érdekes, fontos eseményekről, élményekről. Derüljön ki – ha a tanító még nem tudja – hogy kik nem jártak óvodába. Igyekezzünk őket is bevonni a beszélgetésbe (például: szerinted miért volt ez és az?, jó lett volna-e óvodába járni? stb.).

P2 CSOPORTALKÍTÁS

Alakuljanak 4-5 fős kiscsoportok a pedagógus szokásos módszere, vagy szimpátia alapján. Ha 3 vagy annál több gyermek nem járt óvodába, akkor ők alkothatnak külön csoportot vagy csoportokat.

P3 SZITUÁCIÓS JÁTÉK: MILYEN VOLT AZ ÓVODÁBAN

A csoportok válasszanak egy óvodában megtörtént eseményt, amelyet eljátszanak. Az óvodába nem járt gyerekeket egyenként beosztjuk a csoportokba, és adhatjuk azt a feladatot, hogy a társaik mondják el nekik, hogy milyen volt az óvodában. Ha az óvodába nem jártak külön csoportot alkotnak, eljátszhatják, hogyan képzelnek el egy óvodai eseményt. A csoportok munkáját – ha szükségesnek látjuk – segíthetjük. A tanító a csoportok között járkálva elsősorban abban segítsen, hogy a gyerekek eljátszható jeleneteket találjanak ki.

P4 BESZÉLGETÉS AZ ELŐADÁS UTÁN

Kövesse a csoportmunkát megbeszélés. A csoportok egy-egy képviselője mondja el, mit tartottak a legfontosabbnak az óvoda megjelenítésével kapcsolatban. A megbeszélés során kapjon hangsúlyt, illetve derüljön ki, hogy az óvodai foglalkozásokat jellemezte egyfajta önállóság, a gyerekek sokszor teheték azt, amit éppen szerettek volna tenni, sokat lehetett játszani, s ha valaki valamit nem akart csinálni, akkor nem volt kötelező.

P5 MI A KÜLÖNBSÉG

A gyerekek beszéljék meg a legfőbb kérdést, hogy vajon mi a különbség az iskola és az óvoda között. Most lehet visszatérni az óvodára és az iskolára vonatkozó nagyon általános, és esetleg korábban nem megválaszolt kérdésekre. Kétféle módon dolgozhatunk. Vagy frontális módon, beszélgetőkör keretében oldjuk meg a feladatot (A), vagy újból a már korábban is működött kiscsoportokban dugják össze a gyerekek a fejüket, s próbálnak válaszolni az összehasonlítóval kapcsolatos kérdésre (B). Ha itt csoportmunkát szervezünk, akkor azt kövesse osztálymegbeszélés.

P6 TANULUNK-E

A gyerekek először csoportokban gyűjtsenek olyan tevékenységeket, amelyek közben tanulnak valamit. Gondolataikat évekkel támaszszák alá. A csoportok osszák meg egymással gondolataikat. Ez után kérdezzük meg a gyerekeket, hogy amikor beszélgetnek valakikkel, amikor sétálnak a parkban, vagy amikor megjavítanak egy játékot (vagy a tanító bármilyen példát használhat, olyat, amely nem merült fel a gyerekekben), mit tanulnak. Lehet, hogy lesz olyan gyerek, aki azt mondja, semmit. Várjunk itt pár másodpercet, hadd fogalmazódjon meg bennük, hogy mire volt jó ez az egész. Engedjük őket vitázni a témáról. Vessük fel, hogy mondjanak olyan tevékenységet, amikor nem tanulunk semmit. Próbálják meg ők megfogalmazni: bármit teszünk, bármilyen tevékenységben veszünk részt, szinte mindig tanulunk valamit.

P7 MI TÖRTÉNIK, AMIKOR TANULUNK

Próbálják meg a gyerekek megfogalmazni, hogy mit csinálnak olyasmit, ami a tanulást jelenti akkor, amikor sétálnak a parkban stb. (használjuk a felvetődött tevékenységeket) Többféleképpen is fogalmazzuk meg ezt a kérdést, mert nehéz lesz! Mi történik a fejetekben? Mivel tanulunk ilyenkor? Hogyan tanulunk ilyenkor? Figyeljünk fel a gyerekek válaszaiban ezekre, illetve a hasonló jelentésű szavakra: gondolkodás, megfigyelés, nézés, hallgatás, tapintás, emlékezés. Különösen jó helyzet, ha valamelyik tanuló kimondja, hogy „meg akarjuk érteni azt, ami körülöttünk zajlik”. Ha ezek nehezen jönnek, akkor segítő kérdéseket adjunk: „Mit csináltok, ha alaposabban meg akartok ismerni egy virágot?”, „Mit csináltok, ha elromlott a játék, szeretnétek megjavítani, de nem tudjátok, hogy mi a baj?”, „Tanulnánk-e a kínai gyerekek életéről valamit, ha egy kínai erről mesélne nekünk, de sajnos kínaiul?”

P8 ÖSSZEFOGLALÁS SZÓBAN

Minden gyermek szóban befejezi a mondatot: Akkor is tanulunk, ha...

P9 ÖSSZEFOGLALÁS RAJZBAN

E vázlat pontjaihoz a gyerekek kis piktogramokat rajzoljanak, és ezeket is elhelyezzük a táblán (fehér papíron), Akkor is tanulunk, ha

- játszunk,
- bármilyen hasznos tevékenységet végzünk,
- beszélgetünk másokkal,
- vitatkozunk,
- olvasunk,
- másokat hallgatunk,
- megpróbálunk megoldani egy feladatot.

